

AUDITIVNÍ, VIZUÁLNÍ A KINESTETICKÁ PERCEPČNÍ OBLAST

Každý z nás přistupuje k učení jiným způsobem. Někomu vyhovuje ticho a klid, jiný si k učení pouští hudbu a brouzdá po internetu. Učební styl je specifický způsob, který nám umožní se soustředit, zapamatovat si a udržet v paměti nové a složité informace. Existuje mnoho faktorů ovlivňující učební styl, ať už je to hladina hluku při které jsme schopni se učit (ticho x zvuky), intenzita světla a teploty, tolerance prostředí ve kterém se učíme nebo upřednostňujeme studium se spolužáky či samostatně. To vše do našeho učebního stylu patří.

Ze všech učebních stylů jsme vybrali tři oblasti, které považujeme za mimořádně důležité. Jsou to učební styly související se smysly, kterými je učební látka přijímána, tedy percepční oblast.

V grafu vidíte procentuální zastoupení vašeho učebního stylu. Učební styl můžete mít velmi slabě zastoupený a při jeho používání se na látku málo soustředíte a hůře jí rozumíte. Průměrně zastoupený, učební styl umíte ve svém učení využít, ale nijak ho nepreferujete. Nejvíce vám vyhovuje učební styl se silnou preferencí. Pokud jej využijete pro učení se nové a složité látky, vaše učení bude efektivní.

Nezapomínejte, že učební styl není nikdy stoprocentně extrémně vyhraněný. Dominantní styl je vždy doprovázen i ostatními nedominantními styly.

Auditivní percepční oblast

Vlastnosti, které vás vystihují:

- Nejlépe si látku zapamatujete, když si nejprve vyslechnete verbální výklad (přednáška, diskuse, zvuková nahrávka) a poté si slovy shrnete.
- Spoléháte na pozorné naslouchání a obvykle kladete časté otázky.
- Chcete především dobře slyšet a nemusíte přitom pozorovat učitele.
- Mluvíte rytmicky a dáváte si záležet na slovním i hlasovém projevu (intonaci i melodii).
- Pohybujete rty při myšlení a čtení a občas mluvíte sám/a se sebou
- Pečlivě vybíráte „ta pravá“ slova.
- Při rozhovoru rytmicky pohybujete hlavou.
- Milujete hudbu.
- Ve svém vyjadřování používáte slovesa spjatá se sluchem a řečí.
- Když se nudíte, svádíte druhé k povídání.
- Jste hodně citlivý na nevhodný, nepatřičný hluk ve třídě.

Vizuální percepční oblast

Vlastnosti, které vás vystihují:

- V nových situacích se spoléháte na dobré pozorování a především uplatňujete zrakové schopnosti.
- Dokážete si vybavit to, co jste si přečetl/a nebo pozoroval/a.
- Zajímají vás obrazové materiály ilustrující či zobrazující látku.
- Mluvíte rychle, šetříte pohyby těla, přemýšlíte v obrazech.
- Chcete hned perfektní nápad.
- Nejdříve žádáte vysvětlení, pak předvedení a nakonec vlastní akci.
- Nepřejete si hned při prvním kontaktu dotek, maximálně podání ruky.
- Chcete vidět ústa mluvčího, jinak máte problém s příjmem informací.
- Často a rád/a se usmíváte a máte rád/a smích.
- Dotýkáte se čela, očí.

- Dbáte na zevnějšek, oblečení, barvy.
- Ve svém vyjadřování používáte slovesa spjatá se zrakem.
- Lépe si pamatujete, co jste viděl/a, než co vám bylo řečeno.
- Když se nudíte, často koukáte do prázdna.

Kinestetická/Taktilní percepční oblast

Vlastnosti, které vás vystihují:

- Při učení potřebujete pohyb nebo si situaci zažít.
- Do učení se zapojujete celý/á – „pomáháte si rukama“, stále měníte pozici
- Při čtení textu podtrháváte a při výkladu si děláte poznámky.
- Jste neposedný/á, houpete se na židli, hraje si s tužkami, „nevíte co by“, poklepáváte si nohama.
- Mluvíte málo, pomalu a doprovázíte pohyby těla (výrazně gestikulujete).
- V nových a problémových situacích jste impulzivní.
- Chcete věci zkoušet, rovnou řešit.
- Nepotřebujete žádné dlouhé vysvětlování předem.
- Jste kontaktní, dotýkáte se jiných osob stojících blízko.
- Látka i děj musí mít šťávu, spád, jak je to nudné, nezajímá vás to.
- Potřebujete čas na přemýšlení.
- Díváte se jinam než na mluvčího.
- Oblékáte se pohodlně.
- Ve svém vyjadřování používáte často slovesa spjatá s jednáním.
- Když se nudíte, ošíváte se, hraje si s oblečením a vyrušujete.

DOPORUČENÍ

Auditivní styl

- Pozorně poslouchajte výklad učitele.
- Obsah si zapamatujete, když jdete krok za krokem.
- Při učení používejte MP3 nahrávky, videokazety, výklad, diskusní metody, speciální nahrávky, rozhlas, televizi.
- Látku si můžete namluvit na diktafon a poté opakovat poslechem.
- Diskutujte se spolužáky a vrstevníky, ved'te rozhovory v různých velkých skupinách.
- Opakujte si látku nahlas, čtete si nahlas.
- Pomůže vám učení se zapojením rytmu a hudebního doprovodu.
- Pomůže vám, jestliže si na konci učení uděláte závěrečný souhrn.
- Zpracujte si poznatky do podoby přednášky pro spolužáky nebo ústní zprávy.
- Vytvořte si mnemotechnické pomůcky na využití sluchu (říkadla, básně, přezpívání textu, zdramatizování textu, apod.)
- Ved'te si deník, tvořte si texty knih, povídek a pohádek.
- Zkuste si na látku vymyslet scénář reklam, časopisecký článek, imaginární dopis, recept.
- Zahrajte si se spolužáky divadlo na danou látku
- Chod'te na přednášky lidí z praxe a do diskusních klubů apod.
- Upevňujte znalosti a dovednosti i pomocí vizuálního a kinestetického/taktilního kanálu.

Preferované didaktické pomůcky:

Slovní výklad, přednášky, audiozáznamy přednášek, rozhovory a diskuse, povídání o předmětu učení, dialog, hraní rolí, audioknihy, MP3 nahrávky, zvukové ilustrace látky (například záznamy reálných situací), vytváření a vyprávění příběhů.

Vizuální styl

- Pozorně čtete výklad na tabuli či prezentaci.
- Doplníte si látku ilustracemi, obrázky, schémata, grafy, diagramy, mapami, fotografiemi.
- Vytvářejte si vizuálně přehledné materiály – jednoznačně číslované či jinak strukturované seznamy bodů, prezentace kombinující text a fotografie.
- Využijte při učení barvy, vizuálně odlište jednotlivé části učiva, podtrhávejte v textu.
- Pracujte s myšlenkovými mapami a jinými schémata zobrazující látku.
- Pomáhá vám, když si můžete přepsat texty z tabule (interaktivní tabule nebo projektoru).
- Užitečné jsou pro vás vlastní výpisky - vypisujte si klíčová hesla a pojmy.
- Udělejte si pro sebe a své spolužáky počítačovou prezentaci.
- Vyhledávejte či tvořte obrázky a ilustrace vztahující se k tématu.
- Fotografujte, natáčejte, kreslete, vybarvujte text.
- Zkuste si udělat koláže, ilustrované zprávy, komiks na dané učební téma.
- Upevňujte znalosti a dovednosti i pomocí kinestetického/taktilního a auditivního kanálu.

Preferované didaktické pomůcky:

Obrázky, ilustrace, plakáty, schémata, grafy, vývojové a jiné diagramy, časové osy, mapy, učebnice, pracovní sešity, stručné přehledy látky, prezentace, záznamy a schémata zapsaná do sešitu, video, animace, televize film, fotoaparát a digitální videokamera, interaktivní hry.

Kinestetický/Taktilní styl

- Učení si dobře plánujte.
- Přerušujte učení přestávkami, kdy bude možné se protáhnout a na chvíli polevit v soustředění.
- Při učení vám může vyhovovat chůze.
- Využívejte aktivity, které při učení umožňují zapojit celé tělo, získáte tak vnitřní pocit a prožitok.
- Vystřihujte si definice z různých zdrojů a přilepte je do sešitu, podtrhávejte si v textu.
- Ved'te si písemné nebo grafické záznamy, vypisujte nejdůležitější body, kreslete si do sešitů mapy a grafy.
- Vytvářejte si kartičky na složité pojmy a přiřazujte si je k jednotlivým významům.
- Tvořte si trojrozměrné materiály, se kterými lze manipulovat a kterých se můžete dotýkat.
- Dělejte pokusy a diskutujte o tom se spolužáky.
- Udělejte si pexeso na slovíčka.
- Zdramatizujte si nezáživný text nebo si se spolužáky zahrajte divadlo na danou nezapamatovatelnou látku z chemie.
- Vyhovuje vám práce na počítači – udělejte pro spolužáky prezentaci.
- Diskutujte a brainstormujte se spolužáky.
- Navštěvujte exkurze a výstavy.
- Pracujte na projektech, realizujte kampaně.
- Baví vás práce na interaktivních tabulích, zapojte se.
- Najděte si učební aktivity na počítačích a interaktivních tabulích, umožňujících přiřazování, řazení, doplňování a vkládání.

- Upevňujte znalosti a dovednosti i pomocí vizuálního a auditivního kanálu

Preferované didaktické pomůcky:

Pokusy a experimenty, výukové hry, práce se stavebnicemi, modely a experimentálními soustavami, virtuální experimenty, simulace, mobil, interaktivní tabule, práce s fotoaparáty a videokamerami, hraní rolí, dramatické etudy, práce se scénáři a jiné prožitkové metody - exkurze a výlety, jakékoliv hmatatelné pomůcky (ukázky materiálů, práce s materiály typu modelíny apod.).

LEVÁ A PRAVÁ HEMISFÉRA MOZKU

Test vybrané tři styly doplňuje o učební styly z psychologické oblasti, které souvisí s určitým způsobem uvažování, strukturováním látky a emocemi, ve smyslu pravoemisférického způsobu uvažování a levoemisférického způsobu uvažování.

Levoemisféricky zaměřeni žáci

Vlastnosti, které vás vystihují:

- Živě se zajímáte o detaily.
- Závěry vytváříte až na základě postupného poznání.
- Rádi se učíte v tichém klidném prostředí.
- Snadno pracujete s pracovními listy a písemnými instrukcemi bez předchozích interaktivních činností.
- Nevadí vám mechanické opakování, učení se z paměti a jste méně závislí na souvislosti látky.
- Mohou vás stresovat situace, kdy máte dělat mnoho věcí najednou, raději postupujete krok za krokem.
- Jste ochotni analyzovat do hloubky i problémové situace, kdy se vám nedařilo.
- Máte silnou potřebu dokončovat úkoly, které jste zahájili, méně často potřebujete přestávky v práci.
- Vaše otázky směřují ke struktuře práce (Máme pracovat s tužkou nebo propiskou? Jaká je správná výslovnost tohoto slova?).
- Běžná výuka vám nečiní potíže.

Pravoemisfericky zaměřeni žáci

Vlastnosti, které vás vystihují:

- Odrazují vás suchá fakta a je obtížné získat váš zájem o detaily, upřednostňujete ve vnímání celky látky.
- Vaše uvažování je silně ovlivněno hypotézami, které si utváříte velmi rychle ze svých pocitů nebo dojmů.
- S pracovními listy a písemnými materiály se vám snáze pracuje až po zařazení interaktivních činností.
- Neradi se učíte mechanickým opakováním a nevyhovuje vám učení z paměti.
- Dáváte přednost experimentům než nudnému biflování.
- Je pro vás významná souvislost látky s vlastními zájmy a potřebami, které se týkají Vašeho života.
- Rozhodující je vazba mezi látkou a jejím zpracováním v podobě pohybu (dochází přímo ke zpracování látky skrze pohyb).

- Nevadí vám situace, kdy děláte mnoho věcí zároveň a často přicházíte i zdánlivě nesmyslně od jedné činnosti k druhé a pak se vracíte k první.
- Neradi ztrácíte čas něčím, co z vašeho úhlu pohledu nedává smysl.
- Rádi při učení posloucháte hudbu, jíte, žvýkáte a preferujete neformální prostředí.
- Nejspíše máte kinestetické/taktilní preference
- Vaše otázky směřují ke smyslu jednotlivých učebních aktivit či poznatků (Proč to musíme dělat? K čemu je to dobré?).
- Jste spíše prakticky a činnostně zaměřeni.
- Váš neustálý neklid není projevem nekázně nebo nezájmu.
- Jste velmi intuitivní.

DOPORUČENÍ

Preference levohemisférického (logického, analytického) učebního stylu

- Vyžadujete racionální, logické a postupně se rozvíjející podání informací.
- Kontrolujete své pocity.
- Vyhovuje vám, když je učivo jasně strukturované, např. seznamem témat nebo plánem aktivit.
- Máte rádi, když vás učitel může vést a dobře se vám pracuje s detailními instrukcemi.
- Ochotně přijímáte, ale i potřebujete, jasná pravidla, postupy a instrukce.
- Dobře se vám učí skrze čtení a psaní.
- Vyhovuje vám časté testování a zpětná vazba.
- Sbíráte si dostatečné podrobné informace pro svou práci.
- Fakta a data si třídíte v postupných krocích s důrazem na jejich vzájemné vazby.
- Vyhovuje vám práce s více informačními zdroji.
- Vyžadujete informace v psané formě.
- Vyhovují vám veškeré úlohy analytického typu, např. třídění do kategorií, rozbor, výčty, řešení písemně zadaných úkolů, práce se slovníky či jejich vytváření, zařazování do časových os.
- Patříte mezi žáky, kteří chtějí jít hlouběji za všeobecný přehled a získat detailní znalosti.
- V ověřování znalostí vám vyhovují uzavřené otázky, resp. postup od jednotlivostí k celkovému dojmu či shrnutí.
- Tímto způsobem převážně vyučují učitele.

Pomohou vám:

Výpisy z látky, seznamy kroků, které je třeba vykonat, časové osy, vývojové diagramy a přehledy, spolupráce se spolužáky, učebnice, pracovní sešity, knihy a e-learning.

Preference pravohemisférického (globálního) učebního stylu

- Přikláníte se ke spontánnímu, zážitkovému třeba i trochu nestrukturovanému způsobu předávání informací.
- Hledáte smysl všeho, co se učíte.
- Učení si spojujete s emocemi.
- Nenasloucháte racionálním argumentům a často dáte na svůj pocit nejen z látky samotné, ale i v jaké atmosféře hodina probíhá.
- V samostatném učení preferujete metody, do kterých jste pokud možno co nejvíce zapojeni svým vlastním působením.

- Vyhovuje vám práce na projektech a jakékoliv tvořivé úlohy, např. vlastní zpracování informací či jiného kreativního vyjádření látky, sepsání vlastní úvahy na téma apod.

Pomohou vám:

Zdroje ukazující širší souvislosti, myšlenkové mapy, příběhy, vizuální a kinestetické učební aktivity, podtrhávání si poznámek, barvy, tvorba modelů, grafy a ilustrace k poznámkám, obrázky, kartičky s výrazy, které se potřebujete naučit.